

مبارک قاضی

جس، واٹر کنگ لوٹاں

گسء واٲرکنگ لوٲاں

مبارک قاضی

انسٹیٲوٹ آف بلوچیا

اے کتاب کس بے جنت ء چاپ ء شنگ ء پی ڈی ایف کت نہ کنت۔

گس واٹرکنگ لوٹاں	کتاب ء نام:
مبارک قاضی	شاعر:
محب بسمل / اختر قاضی	گالنج:
فروری 2022	اولی چاپ:
500	دانگ:
ناصر خالق	سرتاک سینگار:
300 کلدار	بہا:
میراث پریس کراچی	چاپار:
ماہتاک سچکان گوادر	حاصیں منت:
انسٹیٹیوٹ آف بلوچیا	شنگکار:

نامدات

ماہتاک سچکان گوادر پینل ۽ نام ۽

زہیروک

دورء کپوتے زار جنت
دل کو دکی کو کار جنت
گوار انت بے ساہار چم
تئی چار دھی روء قسم

رود و بند

- 9 آس و نیک و بیا----- ڈاکٹر غفور شاد
- 17 اے زندمانی ہر چیز رسم و رائے است
- 19 پہ و تانوک ترس راہ و درے در چنگے
- 21 اگاں زمین و سر و رنگ بے شمار کیت
- 23 اے ہما و دار جاہ انت کہ ہتم مہ بیت بہار انت
- 25 کتاباں زندگی مانا کنان انت
- 26 گوں مرادانی چرا گجاہاں و تاپست کتہ
- 28 دیروئی
- 30 دنیا دنیا دار نہ بیت من چے بگشاں
- 33 و ہمے رنگ و کہ انسان و حد ا چیزگی انت
- 34 برز بچاراں جہل بہ چیزاں انچو کار و بار و سرا
- 36 چوکی شمگاں گار بی گندے
- 39 گندرک

- 41 جنء و تى پجارگ ء جءء سرء چىراں
- 43 ناشرى عقل ء بچار سر پء كجاش اتگ ء
- 45 نوں پشومانان پشومانى كنگ
- 47 نہ سانجارہ نہ سنجے ماھىكانے
- 49 شنگ بوتگ ماھىكانے وھدے توىات اتگ ء
- 50 موسم چولوار ء كىں پءابىا
- 52 قدر نہ آپ نہ آس ء نہ ملگزارانى
- 54 زندگى ء بے سرء سامانى ء جست ء بكت
- 56 پء نشانى چارىں آتراپاں نشانے گندگ ء نىت
- 58 "آكسانى پءاكدى كنىت انت"
- 60 "ھءامرزىں كسانى"
- 62 من و اب دىست گز بنا كىں دشت ء ھارے اٹاں
- 64 سنگىننىں گراكاں تگ كئے تى دست ء بىت
- 66 شاعرى ازم بلا كىں ھنرے كت نكناں
- 69 دو دمان ء دو جھان مٹائىگى انت باورانت
- 70 درچنگ تىگى سرشماں راھے
- 71 بل آسى پئے سر پىت ھنى رھىں بنءاں تى
- 73 بىاے چاگرد جتس زندگى ء گءمنى
- 75 ھمازندگى انت

- 77 یکبرے کہ اچ و تامن چو پتنگء سستگاں
- 78 نہ شراب سوت نہ زمیلے تو بچارا تیں
- 80 چہ گوانزگ ء داں قبر دُ زوتی و ت انت مردم
- 81 گوات شیکو و ران انت گوں دروازگاں
- 83 جمبرانی آپ ء دانہ لک اتگ باریں کجا
- 85 مرگ آجویںھیالے تو بہ جیڑے باریں
- 87 زندسر کو پگاں بنی آدم ء بارے و نہ انت
- 89 کجا انت مرگ بالانی
- 91 یکبرے
- 93 هیالاں گو سست ء دو بر گور کنگ نہ لوٹاں من
- 95 "باز روج بیت گندے"
- 97 وتی من پشت ء پداں و ت من ء بلوچ گشت
- 99 برانڈہ
- 101 بہ بیت ماں جندهء گس ء در پہ در بہ پر مائے
- 103 "ہمک شپ و اب گنداں من"
- 105 دلے نہ درد وارے گندگ ء نیت
- 108 من تی پادیناں چو استال شپاں کپت نہ گت
- 109 ارسانی شلگ ترمپ نچار انت منی سرکار
- 111 "استال"

113

تئی حیالانی تہا ہوش کجا چارگی انت

115

باریں پادیناں کئی باریں کجا و پنگ اتاں

117

چہ منی زردیء کتابء دردیء بابء در بکنت

119

بے پاندگیں جستء جو اباں چہ در اتمگ

120

دردتئی یک نشانگے گندے

121

نہ چار دھی ماھے

123

دیگرء روج روان انت تو نیائے پہ چیا

125

ھیالء مرگیں ڈیو ادو بر بلینگی انت

127

دیدگاں سستکیں ہارے کہ نہ روت

آس ءنر یک ءبیا

Let us go closer to the Fire and see what we are saying

(The Bubis of Fernando po)

مبارک ءشاعری ءپہمگ ءزانگ ءبہ وانوک ءالمی انت کہ آگوں آس ء
نر یکی بہ کنت یا کہ سچگ ءوت سچی ءازم ءبزانت، مبارک مدام سادگی ءتچینی ءکور ءھو
ران ءاوشتیت ءوتی وانوک ءگوشداروک ءہم ہمے مودو ءثال ءچہ بارگ تر ءز ہم ءزہ
ءچہ تیز ترس رہ ءمیان ءاوشتارینت ءزمین ءزمان ءسیلاں کنائنتیت۔ بازبری قاضی
وتی شیر ءوتی لبر ءگالانی سادگی ءسبب ءوتی وانوک ءگوشداروکاں پر ام ایت۔ آھانی
دل ءقاضی ارز نیں، مارشتے، واھگے، ہیال ءچاڑے درانگا زگ ءانت بلے ہمے ار
زانی ءسادگی ءچہ پچینیں ءتچ درتچیں Sense ودی بوہگاننت، کہ داں ہوڑت نگائی
ءباز ترکی ءچارگ ءگندگ بنت۔ چوش چم ءنگا ہاں نیا انت۔

بے گمی بلکیں ہج مزانت بلے

بے وتی زانت ءزانگے گندے

ادا، بے وتی، وتی سرپوشی ءہزار پوشا کاں گوں پوشیت ءہزار جُست پہ وتی وانو
ک ءگوشداروک ءپشت گجیت۔ کہ چہ اے "بے وتی، ءچونیں زانت ءزانگے و
دی بوت کنت؟۔ اے ایہامی ءایہامی باز بزانتی ءقاضی ءچہ ابیددگہ کئے چوش

ارزانیء سازات کنت۔

یا قاضی اے شیراں سیل کن ات کہ وتی سپرء ہشکا و گےء چتور گوں ارزانی بند
ات کن انتء چون روانت چون سبزیں چرا گجاھےء منزل کن انت۔

زندگی بیزار چه زندء وتی
مردگاں لاشے کمرزانی کنگ

**

من دیم پہ دیم گوں وت
دو رنگیں جنگجاھے
گوں ساھگ ء نہ ٹہیت
چے ہمیں ہمارے

**

دل ہمودا من وتی بُر تگ ہمودا کہ تئی
ساھگ ء ساچ گشان انت تو نیائے پہ چیا

**

ھیال ء مُرنگیں ڈیو ا دو بر بلینگی انت
منارا آس پناہ جاھے ء ر سینگی انت

نوں ادا ء لاش ء کمرزانی، دورنگیں جنگجاھ، ساھگ، زندگی، ساھگ ء ساچ، ہیا
ل ء مُرنگیں ڈیو، ء ”آس“ انجیں لبرء ترکیب انت کہ اے شیر ء سرپوشی ء ودینت۔ و

لیم ایمپسن، سرپوشی (ابہام) ء بابت ء گشیت

"Ambiguities arise when a detail is effective in"

"several ways at once

قاضی ء اے لبر ء گال ء ترکیب نہ ایوکاوت سرپوشی و دی کنگ انت، بلکیں چمے گا
 لانی منت ء چہ ایشاں جرتگیں بازیں گالے چہر ء چیدگی دروشم زورگا انت۔ انچوشکہ
 اولی شیر ء "لاش ء کمزانی" کنگ ء ابہام ء چہ "زند" ء "مردگ" ہرڈک چہری رنگ
 زورانت ء زند پید ایوکا زندگی ء ماناہ ء نہ دنت۔ بلکیں، اے جنترے، مردے، چاگرد
 ے، ڈیھے ء گمان ء ماناہے ہم بوت کت کنت۔ بزاں ہمارنگ ء وانوک ء جیزگ ء
 گشاد ء شہار روت آزند ہمارنگ ء جیزات کنت۔ ہمے ڈول ء "دورنگیں جنگجاہ" سا
 ہگ "ھیال ء مرتگیں ڈیوا" "آس" ساہگ "ء ساج" انچیں سرپوش ء پوشیدگیں لبر ء
 ترکیب انت کہ وانوک داں آس ء چری چکاساں مہ گوازیت، ایشانی مرادنی میتگ ء
 گول ات نہ کنت۔ مبارک ء بابت ء چوش گشگ کہ آئی ء گورانوکیں مارشت ء جوزہ
 کم انت۔۔ اے ریاء روی سوداے بیت ء گول آئی ء ازم ء انساپے بوت نہ کنت۔
 قاضی ء چہ گیش لبر ء جوزگ ء لیب ء دگہ کئے سر پیدانت؟ قاضی زانت کہ کجام 'گال'
 کجام جاہ ء کجا ڈولیں جوزگاں و دی کن انت۔

رچرٹس گشیت: کہ "جذبگ، جذبگی، روشنت، لوٹ، وش، ناوشی" اے کل مارشت ء
 بہرانت "قاضی شعرا کس ارواہ ء گیدی ء سپر ء نہ جن انت داں زرد ء جہان ء آلم گول
 انت۔ بازیں جاہاں مردم ء ارواہ ء گیدی ء ندرگاں چہ زرد ء جہان کہیب ء داب دو
 ستر بنت بازیں جاہاں جوزگ چہ مارگاں گیشتر ڈولدار بنت۔ برے برے جوزگانی

سپرچہ مارگانی منزل ء دیر پاندر بنت۔

دو لبر بلکیں من ء زاہر ء تسلہ دنت
تئی زہیر من سینگ ء کدینگی انت

**

چو مہ بیت کہ تئی با لاد منا آس بدنت
گوں تو من طور بو تیناں جتا و پنگ اتاں

**

باریں پادیناں کئی باریں کجا و پنگ اتاں
تو بہ تو بہ نستیں منارا من پدا و پنگ اتاں

**

قاضی چنت رند ء وتی دل وتی ار جان جنگ
من چد و گیش دگہ آس ء چرے کت نہ کناں

**

دل ء گممانی گزینا کیں آس دان پر انت
من گنگ با تاں کہ بے وانگی ء زبان پر انت

گوں زہیرانی زر ء دز بندی ء زاری کنیں
ترانگانی لپیگاں بیاریت تیاب ء در بکنت

قاضی شیرانی مستریں جوانی ایش انت کہ قاضی ء شیر پہ ماناہ سازی ء بہ نہ
ذروانت۔ آئی ء شیر وتی حس، مارشت، گالوار، آہنگ ء ارداہ ماناہ ہر درو شم ء ماناہ سا
زانت۔

مرگ دمبر تگ شوہا ز ء نک ء نادو کاں شنگ
در بیچ ات ز ندماں ء لک اتگ باریں کجا

امروز ستر زور بجننت گوں سر ء زور ء
پہ نگد نہ بیت وام زبان ء چہ در اتگ

تئی نام کہ اتگ منی بے تا میں زبان ء
کوہ بیگے ء تام زبان ء چہ در اتگ

نوں ادا شاعر ء Sense، آئی ء گشگ ء مارشت، بہ کیا گشگ ء آہنگ ء گالو
ار ء پہ چیا گشگ ء واہگ ء ارداہ بزاں ماناہ ہر ہمک رنگ پدر ء زائر انت۔ شر تر یں
چہر ء شین ء بابت ء ہمے گشگ بیت کہ آہما انت کہ زائر ی نگاھے زانگ مہ دی انت
، گوں سک باز نیکی، ہور تی یا بار بار ء وانگ ء گوشدار گ نوں لہز، گال بند ء تر کیے وتی
اندر ء چہرے ء چہراں ودی بکننت ہمیشکہ آئی۔ انے رچوس گشیت کہ

"All respectable poetry invites close reading":

قاضی ء شیرانی یک نگاہی وانگ ء گوں آئی ء چہر ء شین زائر ی نہ دیہینت۔ ہما
کس کہ قاضی ء شیرانی اندر ء گول ات مہ کنت آکس آئی ء چہرانی چہر وار تگیں رنگ ء

دروشاں بہہ پول نہ کنت۔ قاضی ء شیراں چانکہ کسے سک بازنز یکی ء مہ جیڑیت نہ ما
ریت کہ آ قاضی ء شیراں انچائیں گال ء چہر ء دگری ء پول ات نہ کنت۔

جمہرانی آپ ء دانہ لک اتگ باریں کجا

کئے بزانت، گوات ء ٹھکانہ لک اتگ باریں کجا

**

گوارگی اہستکیں تر مپاں مجاں بیگواہ کنت

آہجت، آپ انت کہ ماہ ء موسماں گوں گواہ کنت

ادا، گوارگی اہستکیں تر مپ، جمہرانی، آپ ء دانہ ”کجا“، گوات ء ٹھکانہ،

مُج، آہجت، آپ، اے دُراہا چہر ء چیدگی رنگ ء کارمرز بوتگ۔

قاضی ء گیشتریں شیرانی دگہ یک کمالے ایش انت وتی بازیں شیرانی یک گا
لے ء آئی ء دو پلوائی (Paradoxical) دروشم ء کارمرزیت ء چہ یکیں گال ء یکیں و
ہد ء دو دو جتاکیں بزانت ء گمان در کنت، چوناہ ء ولیم اہپسن ایشی ء ہم رنگے ء سرپو
شی (اہہام) گشیت، آئی ء گنگ ء دو یادو ء چہ گیش ماناہ گوں یکیں لہر ء گالے ء ودی بہ
بیت، اے ہم تہرے ء اہہام انت، نوں قاضی ء اے شیراں دلگوش گورکن ات کہ
اے دو پلہیں گالاں چتورگوں وزمے کارمرزیت۔

ھیالاں گوست ء دو برگور کنگ نہ لوٹاں من

پدا گس ء وتی و اتر کنگ نہ لوٹاں من

آ کجام ز ما گر انت کہ نام ء نکشاں پد بہجت

گلز مین پہ آ زمان ء لک اتگ باریں کجا

ادا اولی شیرء هیالء گوستء ترکیبء قاضیء چودو پلوائی "Paradox" و
دی کنگ۔ اولی بزانت چوش انت کہ توچہ منی هیالانی انیلء گوستگئے، تئی، ترانگ
ء دو برکپگ نہ لوٹاں۔ دومی ایش من وتی گوستگیں ز مانگء هیالاں کپگ نہ لوٹاں۔
دومی شیرء "لگگ" ء گالء مرمتء ماریکن ات لگگ ء یک ماناھے چگگ ء زو
گ دومی بزانت "نیدگ" انت۔ اے شیرء ہر دوئیں رزگاں ماناہہ بکن ات وتی بزانتی
مراداں پیلو کنت۔

مبارک ء دگہ یک شیری جوانی یے ء اے جوانی ہمک مزنیں ازگرانی گورا
است بیت، اے آئی ء لبزء گالانی کماہگ ء ہنر کاری انت۔ آلبز کار مندی ء ازمء
چہ ہمنچوز انتکار انت کہ آلس گال ء لبزء گوں اجب وڑء و زماں کما ایت ء چہر، شبین،
چیدگ ء پیکر جوڑ کنت اودا پدا لبز، لبز نہ مان انت، برے چہر، برے شبین برے چید
گ ء برے پیکر ء درو شم زور انت۔

ہمک شپ و اب گنداں من۔۔۔۔۔

تو جہلیں دیگر ء کائے منی لوگ ء دپ ء اوشتئے

دپ ء یک پڑشتگیں بچکند گے، زردء نزا ناں من

ترا کوہنیں چرا گے گون گیمرتگیں وٹء

کلنڈیں جامگے بڈء

نرین ء مہر بستگ میرزی ء سستکیں سادے

ترا یک آسئی پتے اول دست ء انت

گدارے دم کن ءے چماں منی دلمانگی چارے

پدا تو سرگرے دیم پہ دگہ دیے

ءمن چہ و اب ءء جہہ سراں

ھمک شپ و اب گنداں من

ادانوں جہلیں دیگر، پُرتگیں بچکند، زرد، کوہنیں چراگ، گیمر تگیں وٹ، کلنڈین

جاگ، میزری ءء سستکیں ساد، آسمی پل، ءء و اب اے کلیں لبز ءء گال وتی ہنکی درشاں

چہ نکل انت ءء چہر چیدگ، شبین ءء پیکرانی رنگ ءء رجت ءء مانا ہانی گلگ ءء دیریں منز

لے ءء برانت ءء سر کن انت۔

مبارک ءء شیر ءء دگہ یک کمالے کہ چہ آہنگ ءء تواراں مانا ہ سازی انت۔ آ باز

یس تواراں آہنگی دروشاں انچوش پہ وزے ایر کنت کہ چریشی ءء زمیلی چاڈ ءء ہمرائی ءء مانا

ہی سپر ہم وڈیت۔

گڈی ءء گوے دانکاں گوں وتی گالاں گونڈ داراں کہ مبارک ءء ازم ءء آس ءء را

پناہ جاھے ءء سینگ ءء پہ آس ءء گوں نزکی ءء ازم ءء زانگ الہی انت۔

ڈاکٹر غفور شاہ

0190717

کراچی

اولء آخر

اے زندمانیء ہر چیزء رسم ء راءے است
حدا بگندے پہ گیگ انت کہ نا حداءے است

منء تی آس جتیں دیدگانی سو گند انت
نہ گورتیں ارس شلنت دیما آچجاءے است

بلوچ انچو پہ دیم کودکی مسال ندنت
شپ انت کہ گردو جنوزام گوں پنائے است

ترا کہ ذکر کناں پاد کایاں جان ء پٹ
تی کہ نام دلء کنتیت آسرائے است

پہ یک ادارکے شیطان ء ترانگ ء کپتاں
نزانتہ من کہ گنھگاریں پارسائے است

تئی کجام شپ انت بے شراب گوستہ بگش
دلء مہ ورتی قاضیٰ خمارجائے است

پہ و تا نوک تریں راہ ء درے درچنگ ء
جاڑی انت دل سفر ء همسفرے درچنگ ء

موسم ء پیم ء بدل بوتگ منی مھر ء شریک
روچے بے مھری ء درچکاں چہ برے درچنگ ء

وتی چمانی من ہیراتاں گوں پنچیں رکناں
پہ من جورانی تھا لب شکرے درچنگ ء

جی پہ آجونی ء وازمندگیں فرزند ء بیات
سھریں دگانی سرا سیاہ جگرے درچنگ ء

اے گیا بان ء کہ سورنچک ء ندگ گواہ نکنت
دل اگاں تا جگ انت باگی ثمرے درچنگ ء

زانگ ء زانت کہ دودانی سزاوار نہ انت
انگت ء ہم پہ وتا آس ء چرے درچنگ ء

کے بزانت دل گوں کئی دردءگماں مشکول انت
گوں وتا چیرءسرا انت کرءگورے درچنگ ء

روح پہ روح گندگ ء پزور بوآن انت قاضی
چو حرءلاپ نہ دنت کس هنرے درچنگ ء

اگاں زمیں ء سرء رنگ بے شمار کپیت
بگنڈے کورء گوں آدینک ء روچے کار کپیت

اے کار جاہ ء گڈیلانی بند بند ہشیت
کڈک ء چے اگاں باندا چہ لڈء بار کپیت

کسے بہ بارت منارا ہما گلستان ء
چہ نادراہاں ہمک موسم ء انار کپیت

تراچے درد کجام راج آزمان ء سرانت
وتی زمیں ء انان ء بہ بو بدار کپیت

گوں چوکیء من مہ باتاں پہ چارکلدارء
من لوٹاں ہشت بلے ہشت رندء چار کپیت

کجا من اتلگاں ہر نیمگا منی گوشاں
من گوشداراں منی جندء گالوار کپیت

تو میتء قاضی و تاتیا بء لمبء و میل کنگ
حدرتی وڑیں نادانےء گجا دچار کپیت

اے ھا ودار جاہ انت کہ ھتم مہ بیت بہار انت
منی واھگانی بندر منی مھر ء سر ڈگار انت

گوں چراگے مر مرا نکلیں بیا بچارات ءے گوں چھاں
کہ گناھگار روچ ء شپ ء مرکب ء سوار انت

اگاں تو نیائے چے گم ھے گم منارا بس انت
تئی دم پہ سھت گوشاں دل ے دریکگاں تو ارا انت

نہ من بستگاں مساماں نہ من کسی وازمندگ
من کہ دمک دمک ویلاں من ے جنده انترا انت

نوں حدابز انت چے رنگ ے دوچپورتیں گپ اڈل دنت
بل اے پیر مرد ے یلدے شے کوهنیں یادگار انت

برے قاضی شعر دروھنت کدی ماہ ے سال ے ھپتگ
برے انچیں جا ورے بیت کہ کتار در کتار انت

کتاباں زندگی مانا کنان انت
مے و اباں زندگی مانا کنان انت

من ء تینے دل ء دات تئی زھیراں
عذاباں زندگی مانا کنان انت

من ء گوں جور پل ء ہچ گلگ نیست
گلاباں زندگی مانا کنان انت

ترا جیڑاں ترا کسہ کنان من
شراہاں زندگی مانا کنان انت

شدیکیں زندگی لال ء میارے
سواہاں زندگی مانا کنان انت

گوں مرادانی چراگجاہاں و تا پست کتہ
نیست قربان بباتاں تو مناہست کتہ

تو کہ رندء و تی یک ترا نگے پشت گیت نہ کتہ
من کدی زاناں چوسر گوست ہرء گوست کتہ

من رینگ ترا یا تانی سرون ء پہ قرار
تا پتا ترا نگ ء پدیا نکاں کئے ء رست کتہ

درین بتکہ نہ چوسا نجارہ دل ء کتہ کشاں
چول گواتاں گباراں زرء سر گوست کتہ

چوش كه گون تو ٹاٹاگ من وٲى ٹٹ گون ٹٹء
چوش كئى درءء سسراں وٲا ٲوسٲ كٲه

قاضى رنجينه چو ٲرگوسگيں ولانى وٲا
ٲوكلى سمل ء كرامانى ٲها مسٲ كٲه

دیمروئی

چہ جہان ء کینگ ء کست ء مکاماں بے سما
نشتگاں من دیر پندیں بانڈمے ء ساہگ ء
شانک دات انت من داں چم دیست ء وتی جاڑیں چراگ
بیگہ ء پیشی حساب ء مرگ رمبان ء گوزنت
کامبو ء میش مرگ ء گولو، ڈال ء کانگاشک ء گراگ
کئے بزانت باریں کجا کشیت وتی ایوکیں سرء
کل ہماہیم انت پتر ونک ء بون ء شمش ء ہالیکو
درنج گوں منجیں کہیراں انت کیوتانی کدوہ
ماں کوار ء بستگ اش اسپست ء گورکاہ ء گوئک
ہوئنگ ء جوہاں چہ جنزان انت گس ء ہلک ء جنک

سرديان انت شوانگے گوسپنداں ديم په ميټگء
گونڈواں انزار بستگ ديم په لوگء تگء
چوهما پيشي حسابء سرماں چک انت پاتء پيش
گوستگ انت موسم هما پيما انت کمپانء شريش
چه بدل بوتگ منى بالادھچ سرکچ نه وارت
من که ملکء مدتےء رند و اتر بوتگان

دنيا دنيا دار نه بيت من چے بگشاں
يار که گوں من يار نه بيت من چے بگشاں

پشت ء چندے تھلیں ترانگ پش گيجيت
وهد کسی پا دار نه بيت من چے بگشاں

مولم وش انت گوات سبک ء کشان انت
دور ء سرء آچار نه بيت من چے بگشاں

تو بلئے چماں چه گسر بے دور روئے
غم تئى نشانی گار نه بيت من چے بگشاں

واجه حد اہم بیٹ اگاں مئے دنیا
کار پہ بے کلدار نہ بیت من چے بگشاں

دودء ریدگ مٹء بدل بنت گوں وهدء
مہرء میار آوار نہ بیت من چے بگشاں

قاضی ہرچی کنت وتی قدء کرزیت
سار نہ بیت بے سار نہ بیت من چے بگشاں

هو همے رنگ ء کہ انسان ء حد ا چیزگی انت
من نزانگ کہ همے رنگ ء ترا چیزگی انت

چادرے گند نون پاداں وتی تالان بکن
انچو بستار نہ انت انچو کئے ء چیزگی انت

پاد مو شان انت پدا بیوسی دگانی سرء
پدا زورء پہ سرء راه انت پدا چیزگی انت

جہل ء استال من آورت کناں یا نہ کناں
اے ترا جیڑگی انت یا نہ منا جیڑگی انت

کئے شد ء مرت کئی تن پہ ہلا ہوش ء انت
مارا اے گوئگیں جنجال کجا جیڑگی انت

پہ اد ء اود اے دنیا ء شر یدار مکن
ہما کہہ کہ ہمودا انت ہما جیڑگی انت

قاضی سالانی سر ء یک ء دو پر بند گشے
اے وڑیں شعر ء غزل روج ء سرا جیڑگی انت

برز بچاراں جہل بہ جیڑاں انچو کار ء بار ء سرا
ھر نیما تئی رنگ جلیشکیت یار دل ء دربار ء سرا

پیش ء روچے دوسہ شینگ آپ ء حساب ء نوش کنگ
نی تہ شرابے نوش کنیں ما جمعہ ء سرا اتوار ء سرا

چنچو سر پہ دار سرا شت سرداراں گوں سر پہ سری
پشت نہ کہتہ دار نہ سر پہ دارسریں سردار ء سرا

مئے دل انچک مکر پر بی انچک چپ ء چوٹ نزانٹ
مئے چماں تئی نام نبشته شھر ء ہمک دیوار ء سرا

اے نیما داں آنیما تئی گنمایں بازار ء تہا
وارکے ء بیت وارے وارء وار بکنت پہ وارء سرا

قاضی انچیں جاھے نشنگ پہ وت مردم شوہازیت
مُرگِ بشرے گواہ نکنت بیدام ء بُن ء لیوار ء سرا

تڑمپ چہ تڑمپ ء بیزار یگ انت ارس گول ارس ء دلنگ انت
دریا دریا ہوشامی انت چول پُشنت استار ء سرا

چوکی شمگاں گار بی گندے
هشته نکلیت چار بی گندے

آپء گوں نہ آسء گوں پدی بیت
گواتے کہ سزاوار بی گندے

مال واجہ ء مڈی وتی جنڈ انت
دُز دُزء شریدار بی گند ء

آکس کہ کس ء مان میاریت
وت جنڈ ء گماں گار بی گند ء

وشگوش کہ سراں گار ء گسر کنت
سازندہ گناہگار بی گند ء

هر مردم ء ساہگ دگری بیت
هر بندہ گناہگار بی گند ء

گیوار ء شم ء آبرھے کش
تگی رھے کاٹار بی گند ء

سانجارہ نہ سنجانی بدل بیت
چوں رامٹو آچار بی گند ء

ارسانی ٲلاوگ سرء چیر انت
دروے دل ء پاھار بی گندے

بے عمر بگندے عمرے جنت
بے لچ چوں حیا دار بی گندے

قاضی آگاں شعرء هنرء زانت
دولبز دو گیتار بی گندے

گُندِرِک

میتگاں سررتگیں بوہلبیں دل سوچکی
سچن پہ پندولی گمانی سرشماں
مرگاں کدوہ بجینتگ انت
یک آشنا یے سرنیا تک
چندن بساچ انت ایس تئی تو امیں کبلاہاں
ھسوڑے وتن
وائے تئی
جی تئی اگر بتی گونگیں بوئے بساں

پہ کر پءانک جیگیگ ءء لاساں تلو ساں
ءرو چکے بہ بو تیناں وئی همبوئیں گزانی سرا
بانور توتی بانز لیس

مچانی موزاتی چوسا لوئیں

بانڈم نہ دیستیں نوک مزری چا کلیٹ

جنءء پلک شودیں نشودیں گلز میں

گندے اگاں سرکیل چماں گپ جتیں

من جسم ءء جان چو کہریں گنءرک ءء کتیں

ءاب ءءمہ گپتیں ءریگتے۔۔۔۔

اے تچان۔۔۔۔۔۔۔۔۔۔ انت

جند ء وتی پجارگ ء جھد ء سرء چیراں
آدینک ء تئی چارگ ء جھد ء سرء چیراں

دست ء دگہ ٹھی کہ نبوتگ دل ء سوک ء
یا تاں وتی نزارگ ء جھد ء سرء چیراں

انچوگشگ انت پرگول تلاء ء سرء سنگ انت
لوگ ء وتی ماندارگ ء جھد ء سرء چیراں

پے کہ نز وراں شتگیں ساہ نہ بیت بالا
انگت بے افارگ ء جہد ء سرء چیراں

زرد ترانگ انت سر پتگیں پلانی گلیں تاک
من بلبل ء شیزارگ ء جہد ء سرء چیراں

بانور چو جنوزام ء گدان ء وتی نشنگ
سالونکے ء سنگارگ ء جہد ء سرء چیراں

ہر بندہ ماں امروز ء وتی نیک ء بد ء زانت
قاضی من تمی دارگ ء جہد ء سرء چیراں

ناشړی عقل ء بچار سر په کجا کش اٲگ ء
نیٲ شیتان ء کتاب ء چه حد کش اٲگ ء

لعنت ء طوق ماں گٲ ء وٲی ء لوپ کٲ ء
بلے چه آدم ء رهدار ء وٲا کش اٲگ ء

کئی ٲوار انت من نزانان که شپانی پاساں
سٲک باور بیت منی هوش ء سما کش اٲگ ء

نوں حدازانت چے پیمیں بتل ء چاچ گشیت
دپترے کوھنیں پتینکاں چہ پدکشا اتگ ء

اے پہ گپتار ء حبر راگ ء رھبند نبیت
بل اے برگشگیں فرزند ء پت ء کش اتگ ء

آکمان میان ء منارا چہ وتی زندگی ء
چو کہ شیر ء چہ پٹ ء کش انت مناکشا اتگ ء

پدا کا ینت ہما پرگوٹگیں بارگ ء بہار
چونیں بے باوریں گے چہ دپ ء کش اتگ ء

آفرین انت گم ء زھم ء زدگیں قاضی ء
وتی بر بادی ء کہہ چہ سر ء کش اتگ ء

نوں پشوماناں پشومانی کنگ
کم کم ء باز نادانی کنگ

شہہ ء پیم ء سر نہ کشنگ مکہ ء
من ہیالے زرتگ ء ہانی کنگ

گوں نہ کپتاں بالی مرگانی رم ء
من و تا کو نچے خراسانی کنگ

کوھنیں کند یلے گمانی بال اتگ
شپ تہار ء روج مہکانی کنگ

زندگی بیزار چہ زند ء وتی
مر دگاں لاشے کمرزانی کنگ

و پتہ شوانگ پہ کرار کانچ ء گس ء
میہڑ ء گرکاں نگہبانی کنگ

چے بھروسہ ساہگ ء کو پگ بدنت
قاضی ء جند ء قرآن وانی کنگ

نہ سانجارہ نہ سنجے ما ہیکانے
نہ آمہتاپ مہناہیں گشانے

تئی گیوارے کشکاں گار بوتگ
بلان ء آزمان ء کلکشانے

کئے ء گوں کسہاں بیاراں غمانی
اے گونڈیں دل بلاہیں داستانے

منی پیمیں گناہگار ء اوں بکش ایت
حدا ء گند چونیں مہروانے

پدا قاضی بروت دیم پہ مسیت ء
کدی گوشاں کپیت انجیں ازانے

شنگ بوٲگ ماھیکا نے وھدے تو یاٲ اٲنگ ءے
یاٲ اٲنگ یک جھانے وھدے تو یاٲ اٲنگ ءے

چہ گل ء انچش من بالاں گوں من ھچ کہ نہ بیت
گام گام ء آزمانے وھدے تو یاٲ اٲنگ ءے

چہ دل ء آھے مه کشاں هم منی زرد ء توار
گنگی ء گون انت زبانه وهدهے تو یات اتنگ ء

دیدگاں آسکی چران انت تی زهیرانی رگ
ترانگانی کاروانه وهدهے تو یات اتنگ ء

اچ من ء قاضی منی تهنائی ء جست ء مکن
کتره کتره مہروانه وهدهے تو یات اتنگ ء

ڈسٹرکٹ جیل تربت 2006

زھروک

موسم چو لوار ء ئیں پدا بیا
کسے تئى ودار ء ئیں پدا بیا
کرگوشک ماں بہار ء ئیں پدا بیا
گنگی کہ توار ء انت پدا بیا
تو اشت ء شت ء دیر کجائے
بیا بیا منی دم گیر کجائے
امبازاں من ء زیر کجائے
دل بیتہ گماں پیر کجائے
گوستنت ء شتنت نوبت ء باری
پشت کپت نہ پیادگ نہ سواری
رمبان ء شلنت ارس چو ہاری
بلبل نہ گشتنت سوت چو پاری

ٲو بیا کہ جٲائی نہ بیت سگ
بے آٲ چو ماھی نہ بیت سگ
چو شیھ ء گدائی نہ بیت سگ
ٲھنا اے حدائی نہ بیت سگ
بیا بیا کہ گماں گار دل ء چم
بیا بیا کہ ٲئی رھچار دل ء چم

قدرنہ آپ نہ آس ء نہ ملگزارانی
چے پیمیں مچدگے بے رَمیں بھارانی

من ء نہ برتگ گم ء ہون ششتگیں ہاراں
من رنجتگ تئی کزا بیتگیں ودارانی

بگندے جنڈ شمشنگ وتی من سد رندء
بلے انان گور انت ڈیہہ ء سر مچارانی

کہ دمک دمک وتی برادلانی همکوپگ
زہپیں مات سدکہ گلیں گھارانی

ماں ھیت پوش کباٹانی اندرء چیر انت
چے پاندگ چشیں بے ارزشیں سگارانی

زندگی بے سرء سامانی ء جست ء بکنت
چہ دل ء مردم کجام نادانی ء جست ء بکنت

یک تیپے ہم اے شھرء پرتگاں گواھی نہ کنت
تراولیس ٹپانی بے درمانی ء جست ء بکنت

یکبرے بکشا تگ ءے کولانی دیم ءے چا کر ءے
نوں مرید ءے بھت کپتگ هانی ءے جست ءے بکنت

مانشا تگ چار نیم ءے درد ءے سیا هیں جمبرائ
در پیچ ات شائے مھکانی ءے جست ءے بکنت

چہ هیال ءے درکن چماں وتی آھو گل ءے
بلکیں استالے تئی هیراتی ءے جست ءے بکنت

آرزنیں ریکاں مبارک چادر ءے لمب ءے بہ بند
ناگت ءے میدے ترا مستانی ءے جست ءے بکنت

پہ نشانی چاریں آٲرا پاں نشانے گنگ ء نیت
گلزمین ء کنٹ تک انت آزمانے گنگ ء نیت

ھر کس ء گندے گوں اجبیں گالوارے گپ جنان انت
کنے بزانت چونیں دیارے ہمزبانے گنگ ء نیت

پہ ہزار جنجال ء واری پول انت جنڈیں پتینکاں
دپتر ء کوھنیں کتاباں داستانے گنگ ء نیت

وهدء زورا کی ہمیش انت گوں کس ء سیادی ندریت
ساڑی انت نکلیں شکاری تیر کمانے گندگ ء نیت

من اول راہ ء سر جنان ء منزله رستیناں بلکیں
من اول رند ء گون کپتاں کاروانے گندگ ء نیت

داں اے ہیناریں دل ء پہ نام ہوشامے بروت انت
سر نہ کشیت چہ دریچک ء یک دمانے گندگ ء نیت

من زاناں وار چوٹ انت یا منی قسمت حراب انت
مھر بان ء شھر ء قاضی مھر بانے گندگ ء نیت

"آکسانی پداکدی کنیت انت"

آکسانی کجاشنگ باریں

آکسانی پداکنت انت

گوشنگیں روج ات انت کہ تیاب ءدپ ء

کہریں گر ماگ ء جان ششتگ ما

گوشنگیں روج ات انت زمستان ء

مرگ گپنگ ماسموانی تہا

برزریک ء چہ جہل ء دور کنگ

جی ء کلیشکی کپی یات انت

ملککانی، مجول پینگی

گیر کائنت ہماوڑا انگت
کوٹیا تاج ء مل ہرا نرتی
ہڈوکائی گوں ماہیکا نیس شپاں
ٹپکائی ماں کڈوکائی دپاں
چنکدروشیں روج ات انت گندے
کئے بزانت کہ کجانگور پت ء شنتت
تہنا چندے زہیر پشت کپتنگ
درتنگ انت ماں دل ء گسر جاہ ء
گوست و اتر نکنت کدی دو برء
گوست کہ گوست بزاں کہ گوست شتگ
کسے بوت مئے کسانى ہم

”حد امرزیں کسانی“

شب و تھنا گوں دیریں آزمان و
من برز و لاسیں استالاں کہ گنداں
سہیل و تیر بند و کلکشان و
گوں سنجانی ملوکیں ماہیکان و

بنا کنت کج رواجیں ملگاں کوش
کپیت گوشاں چپیں چولانی آواز
گدارے نو دشتر انت ترانگانی
کپاں من گو تگیں رو چانی یاتاں
کجا باریں شنتت پیشی زمانگ
بچکی دو دء نوبت گیر کائنت
مجولی، کگی، شیتان کلی
ھراں ریتی، بکٹ لینی، گر کی
چٹکی، ھڈکی، جی، تملک کانی
برے ورا ندو، پینگی، بلوڑی
برے مستانی ۽ ریکاں گلایش
برے زرین ۽ جڈی

چے پیمیں وژدلیں باریگ انت آ
پہ یک دمبر تگیں مرگے کسانیں
پہ نیم سوھیں گلپٹرے بو تگیں گل
تما میں نیمروچ ۽ جنگلاں ویل

شمشت انت کو دکیں پادانی تراول

زانت امروز چی گے درد چی گے

زانت نیک و بد و برورد چی گے

نوں وھدے پادونجان انت ماں قبر و

جوانی رپت بے نامیں دیاراں

تراپیری ہزار رند و سلام انت

حدامرزیں کسانیاں کنیت انت

من واب دیست گزبناکیں دشت ء ہارے ایتاں
چہ وا ب ء بست کہ کت بیلھی گبارے ایتاں

گلگ وتا گوں من ء گوں زمانگ ء چے گلگ
من بے گناہی ء دستاں گناہ گارے ایتاں

تئی انتزار ء من بیگاہ بگر داں بانگواہ ء
چہ سر داں پاد گشئے سرجم ء و دارے ایتاں

پہ رھگوزی اوں کس ء چم پمن شانک ندات
من اے زمانگ ء بے مزدیں یادگارے ایتاں

چو آپ ء رشت من ء رپت قاضی پگر ء گماں
گوں کور ء ہار ء شل ء لنش نہ پتارے ایتاں

سگینیں گراکاں تگ کنئے تئی دست ء بیت
تو واد ء شکر همنگ کنئے تئی دست ء بیت

تو سر پد بے مروز ء تب ء تھلیک بزبان
سہر ء گوں پر ء همنگ کنئے تئی دست ء بیت

یک عمرے گوں مردار دیں لبرازاں لبیب کتگ
ماہ ء گوں شپ ء همنگ کنئے تئی دست ء بیت

ھچ دروگ نہ انت مارا گوں کنئیاں ریپ دے
تو باز ہنر شرنگ کنئے تئی دست ء بیت

تئی دست اگاں قاضی پہ دگہ کس ء مہ رسیت
گوں جندء حیا لاء جنگ کنئے تئی دست ء بیت

شاعری ازم بلائیں هنرے کت نکناں
من وتی چندء زبان ء ہبرے کت نکناں

چومہ بیت تو من ء نیمراہ ء پلاراں بجن ء
تئی وڑیں همسفرے همسفرے کت نکناں

گوا درء بل کہ گوں کرداراں وتا مٹائیت
من وتی چندء پہ گازے دگرے کت نکناں

تری سد رنگ بہ رج تو لگیں بالادہ وتی
ریکی روباہ من ترا شیر نرے کت نلناں

ہور بے گوں رگاماں پہ ڈردی ایر بدنت
مسکیں ملکورائں شپاریں چترے کت نلناں

پہ تئی پادینکان من قربان تئی پادانی
تئی سرکوپگاں شیدا من سرے کت نلناں

قاضی چنت رندہ وتی دل وتی ار جان جنگ
من چدو گیش دگہ آس و چرے کت نلناں

دو دمانء دو جهان مٹائیگی انت باور انت
ہپت زر ہپت آزمان مٹائیگی انت باور انت

انہی مزرو بدل بیتگ دو دگ انت رامٹو
انہی مارا نشان مٹائیگی انت باور انت

تو گشے کہ مرچی باندء پہ حد ا پیسہ مکن
مرچی لوگ ء پاسپان مٹائیگی انت باور انت

روچے سد رندء کپنت ہلک ء سرا نیپام بم
روچے دہ رندء گدان مٹائیگی انت باور انت

چچ لگوش قاضی چو سیاہ مارء گڑیں پوست ء وتی
نوں اے پیریں جسم و جان مٹائیگی انت باور انت

زھیروک

درچنگ تیگی سر شماں راھے
پہ دگہ اندام ء دگر براھے
ماھیکان دوشی چارده جوھان ات
ھتلی چمروکیں کمان میان ات
ٹیلگاں دردانی کلات بُرتنت
مل اتنت ہار ء کوچ کتارانی
ارس شتور گپت انت دزگہارانی
چم پما ریکی پلواں کپت انت
دل زھیرانی ترونکلاں سرھمینت
"ارسوں چہ برفیں چادر ء گپتاں"

بل آسہی پئے سز پیت ہنی رجیں بنداں تئی
کاڑانی شہدیں وش لسان لہزے چہ دزرنداں تئی

بیا گند منارا کترھے انگت ہما وڑ زندگاں
باریں کئےء گشتگ ترا پگرء گماں ژنداں تئی

باگیں بہشت انچو گشتن در پہ درانت گلماں ء حور
جی تئی کہیبی ملگاں ندران پہ بچکنداں تئی

باندا بگندے زندگی چاریں وتی سوناں بدنت
کلیں زمانگ یکسرے پہ نرمیں گورگنداں تئی

دوشی گوں بشامی جڑاں قاضی کلوهے گون کتگ
ملکوران بل مانشا تگیں من انشی رنداں تئی

بیا اے چاگرد جتیں زندگی ء گند منی
وت وتی جند ء تہا در پہ در انت جند منی

پہ من ہج پشت نہ کپتگ دگہ میراں ء متاہ
دل زہیراں منی سپتگ تو سرء سند منی

کئے بزانت باریں منی واہگ ء آسرچے بیت
در دء چو لاں داں سرے چیر ء سرانت زند منی

من کہ مہرانی مساماں وتا بندگ کتگ
نوں پداگوں من ء چون زرت بنت سوگند منی

صد برء ساہ منی بے چہ جبینء در بئیت
یک برے بیا تو سرونء کلہے نند منی

اے شگانے پہ بلوچانی بہشتیں وتنء
پہ دو کلدارء بہا بوتگاں پرزند منی

بلکیں کیمیا گراں در گیتنگ ہمک در دء دوا
پمن مہرم بے کلپورگ ء ازگند منی

ہر کجا چاراں ز رانت یا منی چماں ریک انت
قاضی شردیست نہ کنت زنگی میں دورگند منی

ہما زندگی انت

ہما چوک ء چارہ ہما ستر انت
ہما ماش ء پر ماش ہما جنتر انت
ہما غلہ انت آسیاب ء در شیت
ہما آزیگیں دل چوکا نچ ء پر شیت
ہما کر مزیں نو دو کونجانی رم
ہما درد ء دورانہ ہما رنج ء گم

ہما سہب ء بیگہ ہمارو ج ء شپ
ہما تران ء ہلوت ہما گال ء گپ
ہما کور ء ہار انت ہمالپگ انت
ہما چم ء سریمگ ہما شپگ انت
ہما گلزمین انت گوں پراہیں کپ ء
ہما آزمان انت گوں سیاہیں شپ ء
ہما زندگی انت ہماروزگار
ہما رو ء رگبت ہما کردگار
ہما گپ کہ گوں وت نہ گشتگ کدی
ہما گپ کہ گوں تو گشتگ لوٹ اتگ
من انگت ہما پیسری مردماں
نزا ناں تو پرچے بدل بوتگ ء

یکرے کہ ایچ و تا من چو پتنگء سستگاں
گوں وتی جنءء حد استک انت پہ جنگء سستگاں

چے گشاں کہ جَلگی چوں چر و راناں اندرء
آس ء پیم ء جب کناناں آپ ء رنگ ء سستگاں

پہ بلوچ ء سرڈگارء کس ہلو ہالو مجنت
گوں کسء دارگ نباں من چو پتنگ ء سستگاں

کئے منی درد ء سمندء آسکی دؤراں داشت کنت
ترانگانی جنگل ء من چو پلنگ ء سستگاں

قسمت ء مورے نیاتک قاضی سرء سودا جنگ
پاد ء گاماں من کہ چو تیمور لنگ ء سستگاں

نہ شراب سوت نہ زمیلے تو بچار اتیں
دل ۽ شہر سرجم ۽ جنگلے تو بچار اتیں

چشیں جنت ۽ من بہ ننداں چون گزر کناں
ادا باگ است نہ بلبلے تو بچار اتیں

تو بچار اتیں بلے کمیں چک و پدی کتیں
نہ کپوت ء رمب نہ شائے تو بچار اتیں

تئی پشتک ء پیت ء ستارہ اشرفی چانگ انت
تئی گشان ”سلکئی“ مللے تو بچار اتیں

تو بچار اتگ تو نہ فہم اتگ منی نگیس ء نپ
منی بند بند چو تراولے تو بچار اتیں

تو بگندے قاضی جہانء کودکی سرپدے
ترا ہمکنار نہ ہملے تو بچار اتیں

چہ گوانزگ ء داں قبر دز وتی وت انت مردم
ہمک حساب ء بچارے ملامت انت مردم

پہ ایمنی کسے دو سہ دمان نشت نکنت
چے قیامتے وتی لوگ ء قیامت انت مردم

شد یکیں لاپ ء جل ء ہر کسے ویتگان انت
ہمے بزان کہ بس گزن ء سنگت انت مردم

من سدکاں تی مساماں تشے بھروسہ نیست
ز نیپیں چم سُر انت کہ سلامت انت مردم

پہ شاعری وتی بالاد ء نا بزانت نیاں
دو گال قاضی ٹہیناں کہ عادت انت مردم

زھروک

گوات شیکو ووران انت گول دروازگاں
نیم پیچ انت ترانگانی گباریں در پیچک
چانٹ لیکو جنت شاگ پر بستگیں
کا پراں بستگیں گش زمین ء کپنت
مدریں تہنائی یے ھینز کانی تہا
درد گول من تئی شیرانی منتگ نہ بنت
کو دکیں دل گول درداں ھڑی سکان کنت
مژدہ وارز ھیرانی کونشیں برنگ ء
گواتگر کور میم انت شپ ء گوانزگ ء
گنگ دیوار ء در

سال ءماہ کور ء کر
کلیں ساہدار کنٹ ء گم ء و پنگ انت
مرگ بالی چہ راہ ء گسر کپنگ انت
باریں چے بیتہ چاگرد پروانگ انت
باریں چے گوستہ ہچ کس کسگی انت
تو کجائے منی رپنگیں ہمبلو!

جبرانی آپ ء دانہ لک اتگ باریں کجا
کئے بزانت گوات ء ٹھکانہ لک اتگ باریں کجا

آکجام آزماگر انت کہ نام ء نکشاں پد بخت
گلزمین پہ آزمان ء لک اتگ باریں کجا

دیری میں گپے کہ شعرے گوں دل ۽ جہلانگی ۽
من وتی گنگلیں زبان ۽ لک اتگ باریں کجا

مرگ دمبرتگ شوہاز ۽ نک ۽ نادوکاں شتگ
درگیچ ات زند مان ۽ لک اتگ باریں کجا

چہ دل ۽ کوہنیں پتینکاں یک انا گہ ۽ در آتک
کسھے راہ ۽ روان ۽ لک اتگ باریں کجا

آشرابی ۽ کہ دوشی چار شیشنگ دز اتگ
آشرابی تزان ۽ لک اتگ باریں کجا

قاضی ۽ کئے زانت کنت باریں کجا بند ربکنت
یک شپے شعرے گشان ۽ لک اتگ باریں کجا

مرگ آجوئیں ہیالے تو بہ جیڑے باریں
زندگی ماسگ ء پالے تو بہ جیڑے باریں

درد ہشکا وگیں زرد ء چو شگوشگ بہ ردیت
غم دگہ گرانیں مسالے تو بہ جیڑے باریں

ھسو چد ء رند دگہ گندگ ء شر پشت نہ کپت
گوں ترا ارزانیں سوالے تو بہ جیڑے باریں

آزمان چول بہ جنت اے وڑیں گوھر چہ کجا
شیشگاں ششنگیں لالے تو بہ جیڑے باریں

جڈی ے کر ے کشاں بلکیں ترا دست کپیت
قاضی ریٹا ے موالے تو بہ جیڑے باریں

زند سر کو پگاں بنی آدم ء بارے وَ نہ انت
وهد روج ء شپ ء گیگانی انت کارے وَ انه انت

دل ء درگگ کہ کپیت ماں تی سبکیں گوشاں
ساہ گوں بالاد ء گر ء دار انت تو ابرے وَ انه انت

تی گم ء چون چو ارس ء وتی چماں مه کناں
منی تھنائی ء برورد انت کشارے وَ انه انت

کئے بزانت باریں کجام نیگ ء تام ء لوٹیت
هرچی نادراہ کہ تلب کنت انارے وانہ انت

قاضی مرچاں پہ هنر زهگی تب ء سہڑینیت
شینگ ء منگیں دو ترمپ خمارے وانہ انت

کجا انت مرگ بالانی
بزیں ساہگ چنالانی

منی دروا زگیں زردء
دریچک انت ماہ ء سالانی

سر ء سرکشگ ء نج ءے
چے نقص ء نپ زگالانی

تئی درور چو بے درور
مسالے بے مسالانی

پدا گنگ بہ بنت شمالا
ندارگ دُر جمالانی

پدا تئی ترانگاں کپتاں
کپوتے گوست بالانی

ہزار رندء اے دل ندرانت
چشیں پر بند و گالانی

نصیر الہان کنت قاضی
"بلیت ڈیوا شمالانی"

یکیرے

یکیرے کہ نیم چمی ء بچارے تو من ء
وت نزانے تو کہ من تی ہا ترا چے چے کتگ
گپڑے استال بنداں تی گشان ء پلو ء
شپ چراگاں تی چراگیں دروشم ء بندی کناں
بالواں پر مایاں پادانی تی پادینک بنت

پا توانی بانزلاں گوں پہ تو گواتوئے گوپاں
روح و دل بند و سرا یک آسمی پلے کشاں
پلے گوں رزن آئی و شبوھر گور و تالان بیت
کش کناں کوش و دمانے گوں تووش اتکے بہ کنت
سر بہ کنت دروتاں تئی پہ مہروانیں مردماں
ماہیکانی و کناں تئی بکملیں شار و بدل
کلکشان تئی لسیں گیوار و دیما رهن بیت
گوں من و تو سیپ تئی دریا نیں بالاد و نہ بیت
توہما کوھنیں شراب و گوں زھیراں نوک بیت
من تئی رکاں گلاب و پل و در و رچوں گشاں
توچہ امرو ز و ہمک شررنگی و دیما ترے
تئی بدل نہ جن و پریشنگ نہ پری نہ حور بنت
توچہ ہر چیز و جتائے ہرچی و دیما ترے

ھیالاں گوست ء دوبر گور کنگ نہ لوئاں من
پدا گس ء وتی و اتر کنگ نہ لوئاں من

چو بیت کنت کسی پنت مان نیا انت من ء
اجب نہ انت کہ وتا شر کنگ نہ لوئاں من

ھزار شرتگ ء تو پان بئیت سر ماں سر ء
وتا چه مھر ء زر ء در کنگ نہ لوئاں من

چو تا کر پیچ گلا باں گوں گیمرگ لوٹاں
بہارء در چک نیاں بر کنگ نہ لوٹاں من

دو چار گال کتاراں داں زندگاں قاضی
گمانی کہہ ء آسر کنگ نہ لوٹاں من

"باز روج بیت گندے"

ترانگانی چیر گواتء باز روج بیت گندے
تو چو شیر نکیس وا بے سر منی سرینء کت
مسل ماہ جبینء کت
جمراں اشارہ دات
چمکی سمینء کت
من گسر شتاں اچ جوت
دیت مگر بء و ہدانت
بے دیاریں مرگے آتک جنڈیں چچک ء چیرء
جنگلانی آپجاہ انت شانتلانی شپدرنگ انت
چم کہ شانک دنت انت من پہ آ زمان ء دلبندهء
ماہیکان پڑ مردگ

کلکشان رنجیگ ات

دل اوں سٹک سجیگ ات

چش نہ انت کہ مُردنی کلہے و اب کپتاں من

یا ترا شمشتاں من

من ہماوڑاں انگت

تو کجا گسر بیتے

باز روج بیت گندے

بلوچ

وتی من پشت ء پداں وت من ء بلوچ گشت
منی درامد ء سگت من ء بلوچ گشت

چه سندھڑی داں خراسان کوه ء البرز ء
داں زندوت ماں وتا "پت" من ء بلوچ گشت

به جنزراه ترا منزله نسیب ء انت
دو گام جل مه جل تا په تا بلوچ گشت

ترا که دوست انت کسه هلو تی به ڈوبار ء
که دیم په دیم زوال انت ستا بلوچ گشت

دو گال قاضی به گالا که زندگی تک انت
همیش انت شاعر ء مال ء متا بلوچ گشت

برانڈہ

اے ہما برانڈہ انت
ترا نگانی پیرز گاہ انت
اے ہما در سچک ءدر
گوات ہما وڑا اشیکیت
زر ہما وڑا جسکیت
اے ہما شریش ء ہنڈ
اے ہما شریش ء بر

اے ہما چنال ء چیر

مرگ دیگر ء کائنت

واہر گانی شپد رنگ ء

چو شمشکلیں روچاں

چیچک ء شمشتاں من

ناز بو ء بیداماں

یک انار کے استات

چندے ناز بوئیں پل

شپ گوز وکیں مرگانی

بال ء پر تو اء انت

رم پہ رم کتار ء انت

دیم پہ خراسان ء

بلکیں لڈ ء بار ء انت

دل ہماوڑا جیڑیت

من ہماوڑا جیڑاں

موسمانی میل ء گوں

زندگی ء وئیل ء گوں
کورے ء چگل بیتے
اے ہما برانڈہ انت
تو چیا بدل بیتے

بہ بیت ماں چند گس و در پہ در بہ پر مائے
تئی ہمسفر کہ جتا انت سفر بہ پر مائے

غم و نہال و بدئے آپ گوں دل و ہوناں
ودار مہر و کبشار انت بر بہ پر مائے

بہ بیت اچ تئی زہیراں ادار کے پد و پیش
اے دل نہ من ایت ہزاراں ہنر بہ پر مائے

من سدکاں اے گنہگاریں دل میاریگ انت
بزور ہپت برء آس ء چر بہ پرمائے

دلء را چیز کے روج انت کہ پہک برگشگ
نزوریت وت وتی گپء ستر بہ پرمائے

نباشدیں اے زمانگ ہزار پندل زانت
کہ ہمتپاک بہ بنت سنگ ء سر بہ پرمائے

اے گنگدام گوزانت ماہ ء سال ہاموش انت
ترا حدا ء سر انت دو ہبر بہ پرمائے

حیال ء مرکب ء قاضی تو ہر کجا کہ برے
ماں سارت ء گرم لداں ہشک ء تر بہ پرمائے

"ہمک شپ و اب گنداں من"

ہمک شپ و اب گنداں من
تو جہلیں دیگرے کائے منی لوگ ء دپ ء اوشت ء
دپ ء یک پر شتگیں بچکند گے ، زرد ء نزان آل من
ترا کو ہنیں چرا گے گون گوں گیر تگیں وٹ ء
کلنڈیں چا گلے بڈ ء
سرین ء مہر بستگ میزری ء سستگیں سادے
ترا یک آسمی پتے اول دست ء انت
گدارے دم کن ءے چماں منی دلما نگی چارے
پدا تو سر گرے دیم پہ دگے دیے
ء من چہ و اب ء جہ سراں

ہمک شپ و اب گنداں من

تو بانورے

ترا یک جسکے سیاھیں کوش پادا نیم سوھین انت

تئی سورء گد حد ابا ور بکن چارگ نہ بنت گوں من

سرء تئی کفید چوکوھنیں کلنڈء انت

تئی دست ء مندر ریکاں سبز ء بدل ء تیاب ء گر مان انت

ژلیک تئی پاد ء پادیزکانی الکا پ ء نیت گوشاں

من ء انچوگمان بیت موتک کار انت چم ء کنجیل تئی

تئی دستانی دل ء پیل مینتگیں ہنی نہ گنداں من

پہوش ووشدلی تو اتنگ ءے یا زنگ ء زاری

چش نزا ناں من

اے و اباں کئے بکنت مانا

ہمک روچ من دل ء جیڑاں

ہمک شپ و اب گنداں من

دله نه دردواره گنگ ء نهٲت
دو مردم په گداره گنگ ء نهٲت

ادا نادره چو ”ٲر“ جنكل ء انت
ٲه باكي اناره گنگ ء نهٲت

ذردس ارساں په به ساهار گورتگ
كج انت لنش ء ٲتاره گنگ ء نهٲت

گنوکاں من کہ بے سار انت گنوکی
مناں بے سار سارے گندگ ء نیت

پہن تئی حال ء احوالاں بکنت سر
چشیں یک دزگہارے گندگ ء نیت

من سالاں سال باڑائی و تا کت
تئی دروشم پہ ادارے گندگ ء نیت

ہما روج ء مہ گندا تاں بلو چاں
تلاراں سرچارے گندگ ء نیت

خراسان ء روگ لوٹیت منارا
ادا کوچی کتارے گندگ ء نیت

کئے ء مردم وتی مردم بہ لیکیت
کڈکی لڈ ء بارے گندگ ء نیت

دریچکاں سر نہ کش ایت چم خمارے
پتینکاں یا تگارے گندگ ء نیت

اے سیمسر سہو ورائی سرڈگار انت
بگند پو چک ء پلارے گندگ ء نیت

کمرزانی جنگ قاضی چو میر ء
مجاں دز ء گبارے گندگ ء نیت

سانيت

من تئى پادينان چو استال شپاں کپت نه گت
 مهرىں ماه ء سرين ء کلھے وپت نه گت
 جمبرى شينک هما پيش ء مدام آتک ء شنتت
 راهکوزى مرگ ايتانى کجا تا تک ء شنتت
 چونىں کيف انت که گون ترانگاں سرآتک ء شنتت
 منى بالاد ء ماں دگاني سرا گواتک ء شنتت
 زندء آمين من سورا پگيں دل زپت نه گت
 چلگ ء راه که ترا دوست نيں من درکپت نه گت
 یک مگسکے اگاں بانگواه ء چو بام ء به چميت
 بالو ء بل تئى ورنائى ء نام ء به چميت
 گنجيں باتيل ء بگر کوہء امام ء به چميت
 کليں آتراپ چو اللہ ء کلام ء به چميت
 درد ء ملکور زهيرانى وڑا گوپت نه گت
 ترا شاباش انت که اے زند پدا تپت نه گت

ارساني شلگ ترمپ نچار انت منى سرکار
نودانى سرء کونج کتار انت منى سرکار

نازانت همے سنترء دمکاني تها وييل
واننده کجا رپنگء گار انت منى سرکار

کئے زانت کجام سلء تبيياني گورء شت
پيار چو قنهارء انار انت منى سرکار

کو هانی سرء نند تلارانی سرا گند
مرگانی کتار انت که کتار انت منی سرکار

وهدء گوں گلگ رپتگیں یاتانی وڑا انت
ایر آت پدی رپتہ بہار انت منی سرکار

بیاقاضی پدا اتکہ ماں دیوانء گوں پھیلاں
بیامرچی پدا گندء گدار انت منی سرکار

”استال“

آزمان ء دور استالے تر پیت
ماھیکان بانور ء داب ء سمبھیت
شپ کہ شنکین ایت شپاریں مھپراں
دل منی مھکونگ ء یاتاں کپیت
من کپاں دوست ء گم ء آس ء تہا
روح بنت شپ فکر ء وسواس ء تہا
مدتے بیت کہ کما تگ دل وتی
من گم ء کنڈیگ ء ہر لاس ء تہا
جی پہ مھرانی خمار ء نوبت ء
جی پہ دردانی شراب ء لذت ء
عشق ء درد ء سوز مانداریں حیاں
عاشق ء سر کنت مھر ء جنت ء

در دودھ دے گیش بنت در دا نگ ء
بیگہاں سر ریچاں کدیفیاں تر انگ ء
یک توارے دائم ء گوشاں کپیت
من زاناں تو پہ کئے دلما نگ ء
چست کناں چمان ء چاراں ہر گور ء
بستگ در دانی تہاریں جمبر ء
دانکہ چم دیسہ نگواہیت ہج کسے
واہگ ء گنجیں امیتانی در ء
بلے آ زمان ء دور استالے تر پیت

تئی حیلانی تها هوش کجا چارگی انت
من و ٹاہیناں و تا کودکیں دل دارگی انت

ما جنکانی ہے وش ہبری ہیل نروت
چونز اننگ کہ چہ جو ء گس ء آپ آرگی انت

ریزہ ریزہ کنگ امروز ء من ء کوہیں گماں
ہیرتیں بالاد من ء سرجم ء نزارگی انت

ساتہ کایاں بلے چک ء پداں ترس پہ لرز
تو کس ء مان نیارے منی دلواریگی انت

گم پہ دم برتگیں دید و کاں من ء شتات نہ بیت
دل منی زانت دل ء درد کجا مارگی انت

کتر ہے ہم دل ء نا جوڑی ء بے حال مہو
مہر ء نادراہ ترا روچ داں شپ نارگی انت

تو وتی من ء وتا ونگیں شیرے لیک ء
قاضی دنیا ء نہ پہمگ تئی بے چارگی انت

باریں پادیناں کئی باریں کجا وپنگ اتاں
تو بہ ٹوہینتیں منارا من پدا وپنگ اتاں

من کہ تھلیک بزانتیں ہمے راہ ء تو گوزے
سنگے سر جاہ کنگ ات راہ ء سرا وپنگ اتاں

چو مہ بیت کہ تی بالاد من ء آس بدنت
گوں تو من ہور بہوتیناں جتا وپنگ اتاں

تو من ء چست کتھیالاں دگے دنیا یے رسینت
من و ہشکا پیں کہیرے ء بُن ء وپنگ اتاں

بانگ پہ بانگ کروساں من ء سو کیگ کنگ
قاضی ء شعر بگشتیں من گڑا وپنگ اتاں

چہ منی زرد ۽ کتاب ۽ درد ۽ باب ۽ در بکنت
کئے بہ بیت باگیں دل ۽ مھر ۽ گلاب ۽ در بکنت

گوں زھیرانی زر ۽ دز بندی ۽ زاری کنیں
ترانگانی لپگاں بیاریت تیاب ۽ در بکنت

اچ کجا بیاراں پہ وٹ من سامری جادوگرے
کہ پمن نام ء تنیگ ء چہ کتاب ء در بکنت

مختر ء روج انت ء من اوشتا تگاں پراھیں پڑے
نیست آتراپاں ملائک کہ حساب ء در بکنت

بے اسرائیل توری سد بر ء صور ء دمیت
مشکل انت قاضی وئی لانک ء شراب ء در بکنت

بے پائندگیں جستء جو اباں چہ دراتنگ
اے دل کہ دراں ڈیہہ انت کتاباں چہ دراتنگ

ایر بک اتگاں من گوں وتی شپ جتیں چماں
تئی شیشگیں بالاد شراہاں چہ دراتنگ

باریں چہ کے ء گپتہ توتا بیزے گمانی
گنداں کہ گنھگارے عزاہاں چہ دراتنگ

کننگ نہ خجنت بلبل ء شیزار نہ بنت کم
پئے کہ نپاداریں گلاباں چہ دراتنگ

اے دل کہ ہمک گام وتا مان اڈان انت
ملکوری نہ پلگارتگیں تاباں چہ دراتنگ

اتنگ پہ ہلو ہالو منی سرپدیں زندء
بے گتء گمانء منی و اباں چہ دراتنگ

اللہ نیں کہ تم گپتگیں چا گردمہ کنت بن
اللہ منی چروک ہجا باں چہ دراتنگ

قاضی کہ پرے دیم پرا دیم تچان انت
پہ کچء کس اس انت کہ حساباں چہ دراتنگ

درد تئی یک نشانگے گندے
کوہنیں روچانی ترانگے گندے

ماہ بانوری ء پر آتک پدا
نوک سور انت بشانگے گندے

بے گمی بلکیں ہچ مہ زانت بلے
بے وتی زانت ء زانگے گندے

من نزانگ سہیل ء استار انت
اشرپی چانگے گندے

قاضی اے بندر انت بلو چانی
گام گام ء ہزانگے گندے

نہ چار دھی ماھے

نہ دیدگاں براھے

من دیم پہ دیم گوں وت

دو رنگیں جنگجاھے

وتا گوں سراں سراں

سرے نہ سر جاھے

گوں ساھگ ء نہ ٹھیت

چے پی میں ھمراھے

تئی گمانی تھا

دل انت کہ درگاھے

پدا پد یگ نہ بیت
درا تگلیں ساھے

نہ کلکشان چمنیت
بجیت نہ بانگواھے

دل ۽ نہ قاضی درے
نہ دیدگاں راھے

دیگر ء روج روان انت تو نیائے پہ چیا
زندگی پیربوہان انت تو نیائے پہ چیا

تک باور من وتی جند بھروسہ نہ کتگ
بیلی مردم پہ زبان انت تو نیائے پہ چیا

دل همودا من وتی برتگ همودا کہ تئی
ساہگ ء ساچ گشان انت تو نیائے پہ چیا

کئے بزانت باریں اے مرچی کدی باندا ت بہ بیت
دل ہمک کترہ مران انت تو نیائے پہ چیا

من رینگ و تا چولانی وڑا تیاب وپ ء
سر پہ سر چول پرشان انت تو نیائے پہ چیا

کندوء رامٹوء زحم ء وڑا برز بدار
قاضی تئی مزرہ نشان انت تو نیائے پہ چیا

ڈسٹرکٹ جیل تربت

ھیال ء مرتگیں ڈیوا دو بر بلینگی انت
منارا آس پناہ جاھے ء رینگی انت

دو لبر بلکیں من ء زاھر ء تسلہ دنت
تئی زھیر من ء سینگ ء کد ینگی انت

ہمک سخن تئی پمن چو مزی عیس شکر ء
تئی لبربز شکر گال پمن بیگی انت

بساٹ چو وتی ساہ ء نہ ششنگیں درداں
اے زندگی گدء پچے نہ انت پلینگی انت

من آزمان ء ہما درپشناکیں استالاں
شپ ء ورنده من ء ہر وڑ ء ہرینگی انت

تو قاضی پلے منارا بہ بند چو بند یک ء
منارا گوں تو وتا ہر وڑا اڑینگی انت

دیدگاں سستگیاں ہارے کہ نہ روٹ
چمء و ت بیا تو بچارے کہ نہ روٹ

وہد ء نہ وہد چو ہو رانی شل ء
دیدگاں لیڑھی ہارے کہ نہ روٹ

دل و پرماہیت بہ پرمائے ہبر
گنگئی ء گون توارے کہ نہ روٹ

سءءار لك رءان
اچ من ءء دل چو مہار ءء سستگ
زاہر ءء چوش مچارے كہ نہ روءت

زندگى دمك ءء دراں در پہ در انت
مرگ بے عمرىں وءارے كہ نہ روءت

قاضى من دىم پہ خراسان رواں
چونىں كونجانى كتارے كہ نہ روءت

ترا کہ دوست انت گے ہوتی بہ ڈوبارے
کہ دیم پہ دیم زوال انت ستا بلوچ گشت
دوگال قاضی بہ گالا کہ زندگی تنک انت
ہمیش انت شاعر مال ۽ متاہ بلوچ گشت

انسٹیٹیوٹ آف بلوچیا